

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

Optimal iqtisadi artım nəzəriyyəsi

fənnindən

PROQRAM

Bakı – 2018

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

Tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsi

“Optimallaşdırma və idarəetmə” kafedrası

Magistrpilləsi

**TEM 010019 «Optimal idarəetmənin riyazi-iqtisadi üsulları»
ixtisas üzrə**

Optimal iqtisadi artım nəzəriyyəsi

fənnindən

PROQRAM

Tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsinin Elmu Şurasınının 21 oktyabr 2018 –ci il tarixli iclasının (protokol N9) qərarı ilə təsdiq edilmişdir

Bakı – 2018

Tərtib edənlər:

1. BDU Optimallaşdırma və idarəetmə kafedrasının müdiri, r.e.d., prof. R.Q.Tağıyev
2. BDU Optimallaşdırma və idarəetmə kafedrasının dosenti, i.e.n. A.T.Əfəndiyeva

Optimal iqtisadi artım nəzəriyyəsi (30 saat müh., 15 saat məş.)

Zaman keçdikcə, adətən ölkənin gəliri yüksəlir. Müəyyən dövrlərdə azalmasına baxmayaraq, uzunmüddətli perspektivdə onun trendi yüksəlir. Bu trend ətrafında meyillər iqtisadi gövrlər kimi izah olunur. Makroiqtisadiyyatın əsas məsələlərindən biri belə qısa müddətli meyillətin səbəblərini aydınlaşdırmaqdan ibarətdir. Bundan əlavə uzun müddətli dövrdə iqtisadi artımın səbəblərini tapmaq, bu artımın müxtəlif senariyələrini araşdırmaq, artıma təsir edən göstəticiləri müəyənləşdirmək, müxtəlif ölkələrdə həyat səviyələri arasındakı fərqi səbəblərini təhlil etmək mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bütün bu məsələlər «Optimal iqtisadi artım nəzəriyyəsi» fənninin predmetini təşkil edir. Fənnin əsas məqsədi elmdə, texnikada və iqtisadiyyatda bu proseslərin təhlili və optimal idarə olunmasını öyrənməkdir.

MÖVZULARIN SAATLAR ÜZRƏ PLANLANMASI

N	Mövzuların adı	Mühazirə	Məşqələ
1	Makroiqtisadiyyat və qeyri-stabillik	2	
2	Ümumi makroiqtisadi tarazlıq	2	2
3	Keynsin gəlir və xərclər modeli	2	
4	Budcə-vergi siyasəti	2	
5	Pul-kredit siyasəti	2	
6	IS-LM modeli	2	2
7	Təklifin stimullaşdırılması	2	
8	Iqtisadi artım və keyns nəzəriyyəsi	2	2
9	Excel və GAMS-da təhlillərin aparılması	2	2
10	Xarrod-Domar modeli	2	2

11	İstehlakın dinamikası və iqtisadi artım	2	
12	Solou modeli	2	2
13	Qənaətin dinamikası və iqtisadi artım	2	
14	Solou modeli və iqtisadi artımın mənbələri	2	2
15	Oyunlar nəzəriyyəsi və iqtisadiyyat	2	1

FƏNNİN MÖVZULAR ÜZRƏ İCMALI

Mövzu 1. Makroiqtisadiyyat və qeyri-stabillik.

Makroiqtisadi sistem, iqtisadi fəaliyyətin nəticələrinin ölçülməsi onun göstəriciləri, xüsusiyyətləri və qarşılıqlı əlaqəsi. Makroiqtisadi qeyri-stabillik, iqtisadi dövrlər, işsizlik, inflyasiya.

Mövzu 2. Ümumi makroiqtisadi tarazlıq.

Ümumi makroiqtisadi tarazlıq, ümumi tələb, ümumi təklif modelləri.

Mövzu 3. Keyninin gəlir və xərclər modeli.

Məhsul bazarında tarazlıq. Keyninin gəlir və xərclər modeli

Mövzu 4. Budcə-vergi siyasəti.

Qısa və uzunmüddətli müddətdə budcə-vergi siyasətinin məqsədi. Dövlət xərcəri multiplikatoru. Vergi multiplikatoru. Tarazlaşan budcə multiplikatoru.

Mövzu 5. Pul-kredit siyasəti.

Bank sistemi. Pula tələb, pul təklifi. Pul bazarında tarazlıq. Pul-kredit siyasətinin məqsədi və alətləri.

Mövzu 6. Məhsul və pul bazarında tarazlıq. IS-LM modeli.

AD-AS və IS-LM modelləri arasında əlaqə. Ümumi tələb əyrisinin ifadəsi.

Mövzu 7. Təklifin stimullaşdırılması.

Filips əyrisi, antiinflyasiya tədbirləri. Vergi sayəsində təklifin stimullaşması, Laffer əyrisi.

Mövzu 8. İqtisadi artım və keyns nəzəriyyəsi.

Qənaət və investisiya arasında əlaqə. Keyns düyünü və iqtisadi artım.

Mövzu 9. Excel və GAMS-da təhlillərin aparılması.

Excel və GAMS-da təhlillərin aparılması imkanları və konkret misallar üzərində is.

Mövzu 10. Xarrod-Domar modeli.

Xarrod-Domar modelinin əsas fərziyyələri və onun təhlili.

Mövzu 11. İstehlakın dinamikası və iqtisadi artım.

Muxtəlif fərziyyələr daxilində Xarrod-Domar modeli əsasında iqtisadi artımın xüsusiyyətləri. İstehlakın dinamikası və iqtisadi artım.

Mövzu 12. Solou modeli.

Solou modelinin əsas fərziyyələri və onun təhlili.

Mövzu 13. Qənaətin dinamikası və iqtisadi artım.

Qənaətin normasının iqtisadi artım təsiri. Dayanıqlı vəziyyətlərin müqayisəsi. Qızıl qayda.

Mövzu 14. Solou modeli və iqtisadi artımın mənbələri.

Kapitalın, əhalinin dinamikası və texnoloji tərəqqinin iqtisadi artıma təsiri.

Mövzu 15. Oyunlar nəzəriyyəsi və iqtisadiyyat.

İqtisadi subyektlərin iqtisadi fəaliyyətinin oyunlar nəzəriyyəsini tətbiqi ilə modelləşdirilməsi və təhlili.

Ədəbiyyat

1. Həsənli Y. Optimallaşdırma üsulları və iqtisadi məsələlər. Bakı, 2010.
2. Həsənli Y.H., Həsənov R.T. İqtisadi tədqiqatlarda riyazi üsulların tətbiqi. Bakı, 2002, 303 səh.
3. İmanov Q.C., Həsənli Y.H. Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının modelləri. Makroiqtisadi təhlil, Bakı, Elm, 2001, 248 səh.

4. İsgəndərov A.D., Tağıyev R.Q., Yaqubov Q.Y. Optimallaşdırma üsulları. Bakı. Çarşıoğlu.2002,400s.
5. Quliyev H.F., Yusubov Ş.Ş. Variasiya və optimallaşdırma üsullarının əsasları. Bakı. Çarşıoğlu.2010, 232s
6. А.Н.Тихонов, Д.П.Костомаров Вводные лекции по прикладной математике. – М.:Наука. Главная редак.физ.-мат. Литературы, 1984.-192 с.
7. Агапова Т.А. и др. Макроэкономика. Москва, 2006.
8. Алексеев В.М., Тихомиров В.М., Фомин С.В. Оптимальное управление. М.Наука 1979, -430 с.
9. Васильев Ф.П.Методы решения экстремальных задач. М.Наука 1981, -400 с.
- 10.Интирилигатор.М., Математические методы оптимизации и экономическая теория. Москва 1975. /перевод с англ./
- 11.Льюс Р.Д. Райфа Х. Игры и решения.Москва, 1961.
- 12.МенкуиН.Г. ЕкономиксинPrinsipləri.Bakı, 2009,
- 13.Понтрягин Л.С. и др. Математическая теория оптимальных процессов. М., Наука ,1983, 392 с.
- 14.Шагас Н.Л, Туманова Е.А. Макроэкономика. Москва, 2006.